

lair; han blev Diebliffets Helt, og paa Grund af hans saaledes vundne Berømmelse valgte Sevilla ham det følgende Aar til Medlem af den lovgivende Forsamling, medens Regeringen gav ham det Hæder, at organisere en Reservehær i Andalusien for at gjenoprette Ro og Orden i La Mancha, som blev stærkt hjemfægt af carlistiske Insurgentkædere. Med sædvanlig Hurtighed samlede han i tre Maanedes et Corps paa titusind Mand, som han equiperede fuldstændigt, og med Hovedstyrken af dette Corps befattede han alle de vigtigste Punkter, medens han fremsendte Resten i mobile Colonner, der stode i indbyrdes Forbindelse og omklamrede hele Landet som en Jernmur. Følgerne af denne med skjelden Kraft udførte Hæbevægelse udebleve ikke; de forskjellige Guerillaførere bleve slaede, den ene efter den anden, og fik neppe Tid at frelle sig mellem Bjergene, medens deres Tilhængere overalt maatte strække Sevær. Et sandt Rædselsherredømme paafulgte, og i Juli Maaned var La Mancha beroliget, hvilket gjorde et desto stærkere Indtryk paa den offentlige Mening, fordi Regeringens Tropper paa andre Punkter havde haat Uheld.

Ministeriet Osalia kaldte nu Narvaez til Madrid, hvor det udnævnte ham baade til Gouverneur i Sammel-Castilien og til Oberstbefalende over en ny Reservehær, der skulde være 40,000 Mand stærk og danne en Modvægt til den under Esparteros Commando staaende Nordarmee. Men Espartero frydede heldigt de af Dronning Christine spundne Intriguer og fik General Ulaiz udnævnt til Krigsminister; Narvaez, der saae sig forladt af det moderate Parti og ikke følte sig stærk nok for Diebliffet til at begynde en politisk Kamp, nedlagde sin Commando og vendte atter tilbage til sin Fødeby. Hans Tilbagegang fra den politiske Skueplads har dog vistnok kun været tilsyneladende, thi man ikke veed det med Beskedenhed, da det Slør, der hyllet over Opstanden i Sevilla den 12te November 1838, endnu ikke er løst. Vist er det i ethvert Tilfælde, at en insurrectionel Junta blev oprettet og sammensat af Progressisterne og det conservative Parti under General Cordovas Forsæde, og at een af Paragræperne i dens Program handlede om den af Espartero saa stærkt befæmpede Reservearmees Oprettelse. Narvaez, som blev valgt til Juntaens Vicepræsident, negtede dog at modtage Valget, men han begav sig ikke desto mindre til Sevilla og medvirkede endog nogle Dage senere til Ordrenes Gjenoprettelse i Staden. Efter al Sandsynlighed har han været flog nok til at indsee, at Bevægelsen paa Grund af de utilstrækkelige Kræfter ikke kunde føre til et heldigt Resultat, saa at det var denne Overbeviisning og ikke Pligtfølelsen, der holdt ham tilbage. Espartero saae i alt Hald Sagen i dette Lys og forlangte, at de to Generaler skulde stilles for en Krigsret. Cordova flygtede til Portugal, hvor han fort deretter døde, og Narvaez, som ogsaa blev nedfægt til at drage i Landflygtighed, naaede Gibraltar, hvor han kom ombord i et Skib og fællede til Frankrig. Under sit Ophold her ægtede han i 1843 Fruen Tasscher de la Pagerie, en Datter af den franske Pair, der er i Familie med den napoleoniske Slægt.

Under Opholdet i Paris gjorde Narvaez Dronning Christines personlige Bekjendtskab. De havde en fælles Hjemde i Espartero; de sluttede sig derfor til hinanden for at hevne sig paa ham, og i al Stilhed traf de Forberedelser til at styrte den Mand, der havde jaget dem i Landflygtighed. Narvaez, hvis Endemaal var at herske i Spanien, gjorde sig først til Entefronningens ydmyge Tjener, og som en erfaren Mennekesfjender, der tillige var i Besiddelse af Resolutiøns og en utrættelig Virksomhed, samlede han snart en stor Deel af Fremstidspartiet tilligemed alle de misfornøiede Generaler omkring sig. Han optraadte mellem dem som den constitutionelle Friheds Gjenopretter, dog uden at udfæde noget Program, og handlede med en Hurtighed og Snarraadighed, der alene fikrede Sagens heldige Udfald. Neppe vare Cortes opløst, førend Opstanden udbrod samtidig i Juni Maaned 1843 paa forskjellige Punkter i Spanien. Medens General Serano rykkede ind i Catalonien og Manuel de la Concha holdt sit Indtog i Cadix, udfibede Narvaez den 27de Juni sig i Valencia. Han rykkede lige mod Madrid, og paa Veien sluttede flere Troppesafdelinger og navnlig det Regiment, i hvilket han tidligere havde tjent som Capitain, sig til ham. Medens Espartero traf sine Forberedelser med en mærkværdig Langsomhed, stod Narvaez allerede den 15de Juli udenfor Madrid, der dog negtede at aabne sine Porte for ham. Den provisoriske Regering udnævnte ham til Generallieutenant og Gouverneur i Madrid. Den 24de holdt han sit Indtog i den i Beleiringstilstand erklærede Hovedstad. Hans driftige Marche afgjorde Hovedstadens Skjebne, og forladt af sine Soldater maatte Espartero flygte til England. Nogle Dage derefter udfærdigede Narvaez en Kundgjørelse til Armeen, hvori han efter at have betegnet Espartero som „Despotismens usle Leiesvend“, opfordrede den til at befæste Loven ved at støtte den Regering, der hævede Tolerancens og Forsonligheds hellige Princip, og tilføiede: „Jeg vil være den Første til at respectere Forsfatningen af 1837 og den Regering, som Nationen har givet sig.“

Denne saa hurtigt fulbragte Revolution førte til Omstyrtselsen af Esparteros Regentkab, til at erklære Isabella II myndig før Tiden og til Entefronningens Tilbagekaldelse.

Men den affødte kun Forvirring; de forskjellige Partier tvistes om Seirens Brugter, og tre Ministerier afløste hinanden i Løbet af et Aar. Hele Spanien var i Hjøring, og man maatte atter benytte Narvaez's Sværd til at underkue Bevægelsen. Dog de liberale Minister stod en hemmelig Magt, der lammede dem. En Maaned efter Dronning Christines Tilbagekomst greb Narvaez omsider selv Roret og dannede et Ministerium, i hvilket han overtog Krigsministerportefeuillen. Hans Ministerium indførte vel flere sociale Reformers, men i Progressisternes Dine vare disse Fremstid kun et ringe Nederlag for Tabet af den politiske Frihed. Man bebrejdede Narvaez, at han havde opfat Kirkegodsernes Salg, at han havde sat flere Provinser i Beleiringstilstand, udslettet Folkesuverainitetsprincippet af Grundloven, indført en Valgensus, givet Kongemagten Ret til at udnævne Senatorer og, hvad der var endnu værre, ikke ladet sig nøie med at indskrænke Pressefriheden og Communalfriheden, men tillige at have formaact Kamrene til at forandre Forsfatningen. Misfornøielsen gav sig Lust i Oprør, der udbrod paa flere Punkter, navnlig i Madrid og Valencia. Narvaez gjorde kraftig Modstand, underkuede Opstanden og blev som Løn for sine Bedrifter i Reactionens Tjeneste udnævnt til Ridder af den gyldne Vlies, Grande af Spanien og Hertug af Valencia. Han stod nu paa Lykens høieste Tinde, han sømmede i Guld, og den tidligere saa fattige Adelsmand gav til Gæve for sin Dronning en Fæst, der var saa pragtfuld, at Udgifterne dertil for nogle Maanedes siden i hans Dine vilde have været en betydelig Formue. Men da selv det moderate Parti syntes at nærme den Anskuelse, at en Soldat ikke mere behøvede at staa ved Roret, da Krigen var ophørt, trak han sig tilbage; da Ministeriet Miraflores imidlertid ikke kunde holde sig, dannede han allerede den 16de Marts 1846 et nyt Cabinet, der dog snart blev styrket af en Hofintrigue. Han reiste nu atter til Paris for at oppebie bedre Dage, og kort derpaa modtog han Valget som Spaniens Gesandt hos Kong Louis Philippe.

En ny politisk Krise kaldte dog snart Hertugen af Valencia tilbage til Spanien, og i Forening med General Cordova dannede han et Cabinet, i hvilket han ikke blot var Consetispræsident, men tillige Udenrigs- og Krigsminister. Man kan ikke negte ham den Fortjeneste, at han opretholdt Roligheden i Spanien paa en Tid, da den blev truet paa saamange andre Punkter, og at han under vanskelige Forhold hævede sit Fædrelands Værdighed. Da Lord Palmerston saaledes umiddelbart efter Februarrevolutionen sendte en Note til Hoffet i Madrid, i hvilken han paa en temmelig uforbeholden Maade antydede, at under de nærværende Omstændigheder burde det conservative Ministerium vige Pladsen for et progressivt, tilbageviste Narvaez denne ligesaa nærgaaende som paatrængende Indblanding i Landets indre Anliggender og erklærede, at hvis England endnu engang gjorde sig skyldigt i et slikt diplomatisk Overgreb, vilde den engelske Gesandt, Sir Henry Bulwer, saae sine Fæs tilstillede. Og Trudflen blev virkelig ogsaa udført, da Bulwer tillod sig at understøtte Oppositionen; den diplomatiske Forbindelse mellem de to Stater blev afbrudt i to Aar og gnyttedes først paany i Aaret 1850 ved Kong Leopold af Belgiens Mægling.

Men thiend Narvaez i Aarene 1849 og 50 havde fulgt en forsonlig Politik, ligledes det ham dog ikke at vinde den offentlige Mening. Man bebrejdede ham, at han misbrugte Magten, at han undergravede Moraliteten i Landet, at han satte sine private Interesser over Statens, og at han foretrak en bestikkelig Majoritets Vilstand istedetfor at støtte sig til en i Sandhed national Folkerepresentation. Man gjorde ham tillige Bebrejdelser for hans Alliance med Dronning Christine, thiend han paa den Tid fuldstændigt havde brudt med denne Hystinde, hvilket aabenbarede sig i mangfoldige Intriguer. Alle disse Vanskeligheder bevægede den utaalmodige og dybt krænede Marskalk til pludseligt at udtrede af Ministeriet den 10de Januar 1851.

Under de nye Revolutioner, som rystede Spanien fra 1854 til 1856, spillede Narvaez ikke nogen Rolle. Men efter Esparteros Fald vendte han tilbage til Madrid og forstod snart atter at vinde Dronningens Gunst. D'Onnells fælste Stilling mellem Progressisterne, som han havde svigtet, og det moderate Parti, der ikke vilde erkjende ham som sin Leder, blev Dag for Dag misligere, og det overraskede derfor ikke Nogen, da Hertugen af Valencia i October 1856 igjen kom i Spidsen for Regeringen. Han virkede nu, siger „Dictionnaire des Contemporains“, med større Iver end nogenfinde for Kongemagtens ubetingede og fuldstændige Gjenoprettelse, han udfærdede de sidste Spor fra Lovens af Revolutionen i 1854, han afskedigede de frivillige Embedsmænd og ophævede Trykkefriheden. Han mødte vel ingen materiel Modstand, men hans Forgængeres Had og hans Medbeileres Hargryghed gav sig Lust i en Mængde Hofintriguer, der i 1857 fremfaldte hans Fald. Det af Armero-Mon dannede Ministerium blev dog Aaret derefter afløst af D'Onnells Cabinet. Hans Parti, der er bekjendt under Navn af „den liberale Union“, herskede indtil Aaret 1866, da Reactionen atter vandt Seir og benyttede den til paany at stille Hertugen af Va-

lencia i Spidsen for Regeringen, hvor han forblev, indtil Døden bortfaldte ham den 23de April 1868.

Han efterlader sit Fædreland suffende under en toilesløs Reactions Aag, efterat han selv har hjulpet Poscamarillaen til at omstyrte den Forsfatning, som han ved sin Løbebanes Begyndelse udgød sit Blod for at forsvare. Det er rigtignok blevet sagt, at en Regering altid er saa god som Nationen fortjener; men at Spanierne skulde fortjene at regeres af en Dronning, hvis uheldige Opdragelse affeiler sig i hendes Wandel, af en Konge, der vender Blikket mod Himmelen, istedetfor mod Jorden, i Haab om, at han i den anden Verden skal komme til at føre et Liv, hvor han ikke er et saa fuldstændigt Nul, som i denne, og af Minister, der for at holde sig ved Roret nedlade sig til at være Medstaber for Geistlighedens hensynsløse Reaction, vilde dog være en altfor dristig Paastand. De frivillige Spaniere sine nu kun i en dynastisk Forandring haab om en bedre Tingenes Tilstand, og Narvaez har en væsentlig Deel i, at det er kommet saa vidt.

Ord om Veile.

Naar Vaaren kalder den indslumrede Natur til fornyet Liv, og Løvet i den danske Bøgeskov sprænger sit Svøb, hige vi Alle ud i det Frie, ud for ligesom at staae Fædder til Naturens Gjenfødsel. Hvad Under da, om vi idag føre Læserne til den frodigste og vistnok mest majestætiske Bøgeskov, Danmark eier, til Veile med dets løvtrængte Høie. Det er let nok at naae dertil, thi foruden Jernbanebefordringen indtil Fredericia, som i Løbet af Sommeren endog forviktes lige til Veile, har man den directe Befordring ved tvende Dampskibe, saa at Touren kan gøres i forholdsviis meget kort Tid. Og Ingen vil fortryde at have gjort den, men vel at have gjort den kort; thi kan Neapolitaneren med Stolthed udraabe: „See Neapel og dø!“ saa kan Veilenseren ikke mindre tilfreds udtale sit: „See Veile og lev!“ lev for at tage Deel i det frodige, yppige Liv, som hele Omgivelsen aander, lev for Beskuelsen af den Majestet, der throner over disse stolte Skrænter, disse løvrige Skove, smilende Aar og grønnende Enge, saavel som over den klare Bjordarm fra det mere fjerne Hav.

Overalt paa Nørre- og Sønderjyllands Østlyst have vore Forsædere forstaaet at vælge de smukkeste Indstæringer i Landet til Byanlæg, men ingen dansk Stad har den eien-dommelige og storartede Omgivelse som Veile. Den ligger i en lang smal Engdal, der er en Fortsættelse af den tre Mil lange Fjord, og begrænses paa begge Sider af, efter danske Forhold, usædvanligt høie og steile, med rige Bøgeskove overvogene Bakker; gennem Engen strømmer den brede Veileaa, der syd om Byen udmunder i Fjorden, efterat den i sit Løb har optaget flere mindre Aar, fra hvilke Byen har hentet sit Navn, da Veile betyder et Sted med lavt Vand, et Badesed.

Det er vanskeligt at bestemme, fra hvilken Side man skal begynde Nydelser, lad os da for idag drage ud ad Byens Nordende, kaste et Blik paa den efter Forholdene ikke ubetydelige Havn af ti til elleve Fods Dybde og den der anlagte Dampskibsbro, og over Engene søge ad Veien til Nørrefov ud til Skyttehuset. I det vi forlade Byen, passer vi en af Omegnens bratteste nøgne Sandbaner, som sees i lang Afstand og som har ydet en Mængde Byld til den forbiløbende Jernbane; derefter komme vi ad en langs Fjordens Slynget Skovvei forbi et midt paa en fritliggende Skovbakke anlagt Bayerisk-Bruggeri med „Hal“. Her bliver Udbygningen over Fjorden og til dennes sydlige Kyst friere, saaat man, efterhaanden som man, bestændigt stigende, strider frem i den stolte Skovnatur, tillige saarer Die paa et større Parti af Bakker og Dale paa den modsatte Side og af Havet forud med dets Seilere. Selve Skyttehuset er ikke af noget stort Omfang, men, opført i en let landlig Stil paa en stærkt fremspringende Odde, byder det en i høj Grad vid Synskreds. En smuk Sommeraften kan der over denne Egn hvile en saa høitidelig Stilhed og en saa varm Colorit, at man vilde troe sig henflyttet til en langt sydligere Egn end Veiles, naar ikke de hjemlige Omgivelser mindede om, hvor man er. Om kort Tid vil Locomotivets Riben vække Beskueren af hans Opale, thi netop her er foretaget store Udskæringer for Jernbanen, der, for at beholde sin lige Retning, lænet op til Bakken, er anlagt paa faste Dæmninger i selve Fjorden, og om der end gives mange Steder, hvor denne vor Tids Kulturbærer kan vise mere storartede, majestætiske og slaaende Omgivelser, enten ved Natur eller Kunst, vil denne Sernarm neppe noget Sted have faaet en mere jomfruelig reen og yndig Jord end her, eller haanet sig Vei gennem en Egn, der er mere dansk i sin Natur end denne.

En Godsti fører os videre østpaa ad høie Bakker og maleriske Dale til Veilefovens Udkant forbi den sidste større Udgraoning til Banen. Fra en betydelig Høide overfluer man her forskjellige Kyster af de fremspringende Landtunger, samt Breballestrand, hvis Væbære forsyne Veile med Udbyttet af deres Fiskeri. Nebenfor Høidedraget, ud mod Stranden, ligger en af de saakaldte Skjæfmembedinger, hvori der